

Sootenje v Wounded Knee se nadaljuje

Razgovori med predstavniki notranjega tajništva in u-
pornimi Indijanci v naselju
Wounded Knee so običajni,
prihaja pa vedno znova do
medsebojnega streljanja.

WOUNDED KNEE, S. D. —
Skupina Oglala Sioux Indijan-
cev je že nad en mesec v tej
vasi, ki jo je proglasila za last-
no državo, ter se včasih pogo-
varja s predstavniki vlade ZDA,
še večkrat pa se v zadnjem ted-
nu med seboj obstrlejujejo.

Do tega tedna ni bilo pri tem
streljanju nobenih žrtev, zadnji
ponedeljek pa je bil en zvezni
maršal resno ranjen.

V naselju pohaja hrana, četudi
je zvezni sodnik ZDA naročil
da morajo hrano pustiti v vas. To
je prestregla nato zaseda plemen-
skega načelnika Richarda
Wilsona, katerega odstranitev u-
porni Indijanci v naselju Woun-
ded Knee zahtevajo.

V nedeljo so našli obžgano
truplo Leona Wilcoxa, 40 let sta-
rega člana plemenskega sveta
Oglala Sioux, ki je bil znan po
svojem ostrem nasprotovanju
Gibanju ameriških Indijancev,
ki vodi sedanjí upor.

Eden od vodnikov skupine v
Wounded Knee Dennis Banks je
dejal, da se bodo Indijanci v
naselju prebili iz tega v svobo-
do, če jim bo zmanjkalo hrane,
katera je po računih opazoval-
cev že močno pri kraju.

Bojevit Gibanje ameriških
Indijancev skuša uveljaviti nov
red v indijanskih rezervacijah z
odstranitvijo sedanjih plemen-
skih vodnikov in njihovih sve-
tovalcev. Ker tega ne more do-
seči samo, ko je prešibko, zahteva,
da to stori zvezna vlada. Ta
izjavlja, da se v smislu obstoje-
čih sporazumov z Indijanci ne
sme mešati v njihovo samoupra-
vo.

Sovjetska policija zasliševala Sharova

MOSKVA, ZSSR. — Andrej
Saharov je znan kot "oče sovjet-
ske vodikove bombe", jedrski
fizik, član Akademije znanosti,
pa tudi eden od malega kroga
intelligence, ki poudarja potrebo
po večji svobodi in se tega ne
boji javno povedati.

Andrej Saharov je v zadnjih
letih ponovno javno povedal
svoje mnenje in stališča v na-
sprotju s stališči sovjetskega
režima, pa so ga pustili v miru,
ker je užival v javnosti veliko
priznanje in čast kot znanstvenik.

Sedaj ga je policija le pozvala
pred sebe in ga izpraševala o
"Komiteju za človeške pravice",
ki da baje blati ZSSR.

Olajšanje uvoza olja

WASHINGTON, DC. — Pred-
sednik Nixon je pretekli teden
časno odstranil omejitev uvo-
za olja v okviru kvot. Prav tako
je pozval tudi domače produ-
cente, naj povečajo proizvodnjo,
da bi tako preprečili pomanjka-
nje gasolina letošnje poletje.

Vremenski prerok

PARTLY CLOUDY

Postopna pooblačitev, zvečer
možnost dežja. Najvišja tem-
peratura okoli 55.

Novi grobovi

Frank Martich

Včeraj je umrl na svojem
domu na 15416 Macauley Ave-
nue 82 let stari Frank Martich,
rojen v Kostanjevici na Krki,
od koder je prišel v ZDA l. 1913
in kjer je zapustil sestro Marijo
Gorenc ter Ano Zlobko, mož
Frances, roj. Udovich, oče Fran-
ka J. in Frances Rusnak, stari
oče Kathy. Bil je član društva
sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Katoli-
ških borštnarjev št. 1840 in nje-
gov večletni "Chief Ranger",
član Katoliških viteзов v Ohio,
organizator Društva Najsvetej-
šega Imena fare Marije Vnebov-
zete pred mnogimi leti. Pogreb
bo v petek ob 8.15 iz Grdinovega
pogrebnega zavoda na Lake
Shore Blvd. s pogrebno mašo
v cerkvi Marije Vnebovzete ob
9. uri, nato na pokopališče Ver-
nih duš.

Leo Scalla

V 48. letu starosti je umrl Leo
Scalla, 9022 Wienciek Rd.,
Streetsboro, Ohio, preje živeč
na 1444 E. 26 St. Pri delu kot
popravljalcev strojev pri S. K.
Wellman Co. v Bedfordu je ne-
nadno dobil srčni napad, bil od-
peljan v Bedford Municipal bol-
nico, kjer je izdihnil. Bil je mož
Yolande, Rose roj. Mash, oče
Toni Baus, Kathy Sumlar, Len-
ny Bob in Richa, 3-krat stari
oče, brat Johna, Anthonyja, Jo-
sepha, Franka, Augusta, Anne
Johnson in Josephine Steiber.
Pogreb bo v petek ob 8.45 iz Ze-
letovega pogrebne zavoda na
6502 St. Clair Ave. v cerkev sv.
Pia X. v Bedfordu ob 10. uri,
nato na pokopališče Kalvarija.
Pokojnik je bil veteran druge
svetovne vojne.

Ameriški črnski vodniki častni državljani Ugande

KAMPALA, Ug. — Predsed-
nik republike Idi Amin je po-
deli častno ugandsko državljan-
stvo Royju Innisu, narodnemu
direktorju Kongresa za rasno e-
nakost — CORE v ZDA in nje-
govim trem glavnim sodelavcem
ob koncu njihovega tukajšnjega
enotedenskega obiska.

Obisk naj bi bil posledica za-
nimanja ameriških črncev za
"afrikanizacijo", ki jo izvaja Idi
Amin v Ugandi. Kot znano, je
pognal iz Ugande okoli 40.000
Indijcev, ki so obvladovali večji
del trgovine in obrti v Ugandi,
pa zasedel tudi okoli 30 britan-
skih podjetij.

Mitchell Sharp

SAM SI JE SEL OGLEDAT —
Kanadski zunanji minister Mit-
chell Sharp je šel sam v Sai-
gon, Vientiane in Hanoi, da bi si
na lastne oči ogledal položaj,
predno se je odločil o tem, ali
naj Kanada ostane v Mednarod-
ni komisiji za nadziranje miru v
Indokini ali ne.

Več žensk v oboroženih silah v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Na-
črtovalci oboroženih sil ZDA v
Pentagonu pravijo, da se bo šte-
vilo žensk v oboroženih silah v
prihodnjih 4 letih podvojilo. Se-
daj jih je v njih skupaj nad
40.000, čez 4 leta jih bo preko
80.000.

Ženske bodo prevzele večji
del služb in položajev izven bo-
jišča in bojnih nastopov.

Pomožni obrambni tajnik za
osobje Roger Kelly je dejal, da
je v nekaj izjemami dovolj pro-
stovoljnih prijav za sedanjí ob-
seg oboroženih sil in da zato ne
bodo predložili podaljšanja za-
kona o vojni obveznosti, ki bo s
1. julijem prenehal veljati.

Povečana podpora v znamkah za hrano

WASHINGTON, D.C. — Z o-
zirom na porast cen hrane je
zvezna vlada povečala podporo
revnim družinam s 4 člani od
\$122 na \$116 v znamkah za hra-
no. Družine plačajo te znamke
sorazmerno s svojim dohodkom.

Povišek bo stal zvezno blagaj-
no v prihodnjem proračunskem
letu okoli 140 milijonov dolarjev
ali skupno okoli 2.1 milijona. Po-
večana podpora bo stopila v je-
lavo s 1. julijem, to se pravi
začetkom novega proračunske-
ga leta.

Omejitev brzine na cestah na 50 milj?

Poslevedeči direktor zvezne-
ga Ura da pripravljenosti
za stisko je predložil
zmanjšanje brzine avto v
na veecestah na 50 milj
zaradi varčevanja z gasoli-
nom.

WASHINGTON, D.C. — Ko
je toliko govorjenja o možnosti
težav pri oskrbi z gasolinom le-
tečnje poletje in seveda tudi v
bodočih letih, ko se domače za-
loge in rezerve olja manjšajo in
je treba misliti na večji u-
voz iz tujine, se je oglašil Dar-
rell M. Trent, poslevedeči direk-
tor Urada pripravljenosti za
stiske, na neki konferenci v
New Yorku, da bi bilo pametno
brzino avtomobilov na avtoce-
stah omejiti na 50 milj, ker bi
na ta način prihranili od 15 do
20% na gasolinu.

Trent je priznal, da lahko pri-
de do krajevnih težav pri oskrbi
z gasolinom v poletju, pa izklju-
čil vsako splošno stisko v tem
pogledu. Nato je dejal: Avtom-
obil je veliko manj učinkovit pri
visokih brzinah na brzih cestah
in zmanjšanje brzine za 20 milj
bi moglo prihraniti 15-20% gaso-
lina pri vsakem avtomobilu.

Glavni upravnik Maine Turn-
pike Frank A. Howe je k temu
ugotovil, da so tisti, ki vozijo na
brzih cestah z brzino 50 milj,
krivci številnih nesreč, ker av-
tomobilisti gledajo, kako bi jih
prehiteli, ko ovirajo reden tok
prometa. Glen Jackson, načel-
nik Oregonske cestne komisije,
je mnenja, da bi bila omejitev
brzine na cestah na 50 milj "naj-
bolj preprosta", da pa bi pred-
stavljala težko nalogo za cestno
policijo, ki bi morala nadzirati
njeno izvajanje.

Senatorji se vadijo v samoobrambi

WASHINGTON, D.C. — Od-
kar je bil v preteklem januarju
napaden in težko ranjen sen. J.
Stennis, se je okoli 20 senator-
jev in kongresnikov prijavilo za
vežbanje v korejskem karatu,
da bi se mogli uspešneje bran-
iti, če bi bili napadeni.

Tečaj v samoobrambi, ki jih
vodijo strokovnjaki, so dvakrat
na teden v telovadnici starega
senatnega poslopja...

NIXON ODKLONIL PODPIS 'ZAPRAVLJANJU' KONGRESA

Predsednik ZDA je včeraj odklonil podpis v Kongresu o-
dobrenemu zakonskemu predlogu za poklicno uspo-
sabljenje pohabljenih, vojnih veteranov in drugače
prizadetih. Predlog predvideva v ta namen 2.6 bilijon-
ov izdatkov, kar je po sodbi predsednika Nixona "za-
pravljanje", ki pospešuje inflacijo.

WASHINGTON, D.C. — Kon-
gres je odobril za poklicno uspo-
sabljanje od rojstva in kasneje
pohabljenih in telesno ter du-
ševno zaostalih 2.6 bilijonov do-
larjev. Nixon je včeraj odobren-
emu zakonskemu predlogu od-
klonil podpis, ker da pomeni
"razmetavanje" in "neodgovorno
zapravljanje" javnega denarja v
času, ko tišči deželo inflacija.
To je bil prvi predsednikov veto
v njegovi novi poslovni dobi. O-
dobreni predlog je označil za
"slabo zakonodajo pod varljivim
imenom", "fiskalno neodgovor-
no" in je napovedal odklonitev
podpisa tudi ostalim, sličnim za-
konskim predlogom, ki so zdaj
pred Kongresom.

Predsednik je v svojem poja-
snilu odklonitve podpisa zakon-
skemu predlogu poudaril, da
povečevanje zveznih izdatkov
nujno vodi ali v povišanje dav-
kov ali pa v povišanje cen vse-
ga, ko bo inflacija dobila nov
zalet, če ne bodo spravili zvez-
nega proračuna na red.

Roy L. Ash, direktor Urada
za upravljanje in proračun, je
dejal, da pričakuje, da bo pred-
sednikov veto obveljal. V Kon-
gresu samem je med tem o tem
precej dvoma, ne izključujejo
možnosti, da bi obe zbornici
veto preglasovali z dvotretjin-
sko večino, kot je to potrebno za
uveljavitev zakonskega predloga,
ki mu predsednik odkloni pod-
pis.

Zakonski predlog je bil v
Predstavniskem domu sprejet s
318:57 glasovom, skromnejši
vladni z istimi cilji pa je bil od-
klonjen s 166:213 glasovi. Dvo-
mljiv je tudi položaj v Senatu.

Skupina 30 organizacij za po-
moč pohabljenim in drugače
telesno ter duševno prizadetim
je v posební izjavi zavrnila tr-
ditve, da bi bil zakonski pred-
log "razsipen" in uničujoč ravn-
ovesje v zveznem proračunu.
Predsednika je obdolžila, da iz
predmeta, ki je užival vedno
podporo obeh strank v Kongre-

su, skuša napraviti jabolko spo-
ra med strankama. Poleg vsega
je predlog samo pooblastilni in
ne nakazilni, šele zadnji daje
denar dejansko na razpolago.
Izdatki v zakonskem predlogu
so za pol bilijona preko vsote,
ki jo je predvidela vlada v ta
namen v proračunskem načrtu
za leto 1973-1974.

Predsednik je dejal, da je za-
konski predlog prava mešanica
in da bi ga bilo težko izvajati,
vzbujal bi prazne upe, ki jih z
denarjem ni mogoče doseči.
Opozoril je Kongres in javnost
na dejstvo, da je zvezna vlada
pomagala v tekočem proračun-
skem letu 1.2 milijonu pohablje-
nim do poklicne pomoči in več-
banja, kar je 50% več kot je
bilo storjeno v te namene pred
4 leti, predno je prevzel vod-
stvo ZDA predsednik Nixon.

Thieu izpusil lekmece

SAIGON, J. Viet. — Predsed-
nik republike Nguyen Van
Thieu, ki bo prišel prihodnji te-
den v ZDA na razgovor s pred-
sednikom Nixonom v San Cle-
mente v Kaliforniji, je zadnji
ponedeljek izpusil iz zapore
Truong Dinh Dzu-ja, predsedni-
škega kandidata leta 1967, ki se
je tedaj zavzemal za nevtralnost
in pogajanja z rdečimi. Trdil je,
da bi taka pogajanja mogla pri-
vesti do skupne koalicijske vla-
de.

Dzu je bil zaradi tega obsojen
od vojaškega sodišča na 5 let za-
pore, ki pa mu je bil kasneje
zmanjšan na 4 leta. Lani 1. ma-
ja je bil puščen iz ječe, pa je o-
stal doslej pod policijsko "zašti-
to".

Obsodba in zapor Dzu-ja sta
naletela na obilo kritiko v Kon-
gresu ZDA in v delu javnosti,
ki je Van Thieuju očital politič-
no nasilje in zatiranje svobode.

Gen. F. Krener umrl

BUENOS AIRES, Arg. — V
noči na 18. marec je umrl na
svojem domu v Olivosu 75 let
stari gen. Franc Krenner, bivši
poveljnik slovenskega domo-
branstva in nato Slovenske na-
rodne vojske, s katero se je ma-
ja 1945 umaknil pred komunisti
na Koroško. Od leta 1947 je ži-
vel v Argentini, v zadnjih letih
težko bolan. Pogreb je bil 19.
marca pod vodstvom msgr. An-
tona Oreharja, ki je za umrlega
daroval sv. mašo v pokopališki
kapeli na Olivosu. Krsto, zavito
v slovensko narodno zastavo, so
nosili bivši domobranci in proti-
komunistični borci. V slovo sta
mu govorila bivši domobranci
častnik Bogo Pregelj in prijatelj
dr. S. Baraga.

Iz Clevelanda in okolice

Slovenska šola pri

Sv. Vidu sporoča—
Ravnateljstvo Slovenske šole
pri Sv. Vidu sporoča staršem
šolarjev, da bo redni pouk v so-
botni šoli od 9. do 12. zaradi pri-
prav na materinsko proslavo.

Visoka starost—

Jutri, 29. marca praznuje ro-
jak Anton Koshel Sr. s 1154 E.
61 St. svoj 92. rojstni dan. Če-
stitamo in mu želimo vse dobro!

Na novem poslu—

Rojak Stane Mejač z Arcade
Avenue se je pridružil Laurich
Realty kot prodajalec. Z vese-
ljem bo postregel svojim roja-
kom. Veliko uspeha!

Poslednje slovo—

Klub slovenskih upokojencev
za Waterloo Road okrožje vabi
svoje članstvo nocoj ob 7. v Ze-
leto pogrebni zavod na E. 152
St., da se poslovijo od umrlega
člana Franka Homarja Sr.

Zaboj je bil prazen—

Oblasti so našle zaboj za spr-
avljanje hrane, v katerem je T.
Papp odnesel truplo umorjene
Roxie Ann iz svojega stanovnja
v gozd, pa je bil prazen. Obledo
umorne še vedno iščejo. Med
tem je zagovornik obtoženega iz-
javil, da se bo zavzel za to, da
bo sodna razprava prestavljena
kam v južni Ohio, kjer javnost
o umoru nič ne ve ali vsaj ne
veliko. Nepristranska razprava
v Lorainu ali kje v njegovi oko-
lici bi bila po sodbi odvetnika
nemogoča.

Zadnje vesti

HOLLYWOOD, Kalif. — Marlo
Brando je dobil sinoči "Os-
carja" za svojo igro v filmu
"Godfather", pa ga je odklo-
nil v protest proti "prikazo-
vanju Indijancev v filmih in
na televiziji in zaradi postop-
anja z njimi v Wounded
Knee". Za najboljšo igralko
je bila v preteklem letu pro-
glašena Liza Minnelli.

NEW YORK, N.Y. — Mrs. John
N. Mitchell je klicala New
York Times in mu sporočila,
da se "boji za svojega moža",
ki da ga hočejo napraviti za
"grešnega kozla" v aferi Wa-
tergate, kar pa da ona ne bo
dopustila.

KAIRO, Egipt. — Predsednik
Sadat je včeraj objavil novo
vlado, kateri se je sam posta-
vil za predsednika, da tako v
svoji osebi združuje predsed-
ništvo republike in predsed-
stvo vlade. Zunanji, obramb-
ni in notranji ministri so osta-
li isti, kar pomeni, da ne bo v
vladni politiki bistvene spre-
membe.

WASHINGTON, D.C. — Zvezna
letalska uprava je odklonila
dovoljenje za poletje nadzvoč-
nih potniških letal nad ZDA
in te dejansko prepovedala s
27. aprilom 1973. Tako je upa-
nje na vzpostavlo redne zveze
s takimi letali preko Atlan-
tika za enkrat pokopano. Ta-
ka letala imajo sedaj samo
Francosi in Angleži ter Rusi.

KONGRESNA ŠTUDIJA KAŽE, DA JE REVŠČINA PRETIRANA IN IZRABLJANA

WASHINGTON, D.C. — Po-
sebna študija Skupnega kon-
gresnega gospodarskega od-
bora je dognala, da je opusti-
tev vključevanja nadenarnih
javnih podpor okoli 100 raz-
ličnih programov pomoči za-
krivila napačno presojo rev-
ščine in njenega obsega v
ZDA, pa omogočila tudi zlo-
rabo podpiranja z uporabo
različnih programov tako, da
so prišli podpiranci do večjih
dohodkov, kot bi jih mogli
zaslužiti z rednim delom.

Kongresna študija, ki je bi-
la objavljena v začetku tedna,
je pokazala istočasno tudi, da
vsi ti programi niso nudili po-
moči nekaterim vrstam po-
trebnih družin.

Kongresni pododbor je pod
vodstvom kong. Marthe Grif-
fiths, demokratinje iz Michi-
gana, pregledal 1,758 gospo-
dinjstev v šestih področjih z
nizkim dohodkom in dognal,
da je nad polovico družin pre-

jemalo podporo v več kot e-
nem programu, 19% pregle-
danih pa celo v petih ali več.
Ob izrabi različnih podpornih
programov, ki prekrivajo
drug drugega, je več družin,
kot je pokazala študija, uspe-
li doseči višje dohodeke, kot
jih imajo njihovi zaposleni so-
sedje srednjega stanu.

Poročilo navaja primer ma-
tere z 10 otroci v mestu na
Srednjem zahodu, ki je pre-
jemala \$793 na mesec, kar je
dohodek, ki ostane po plačilu
davkov nekemu, ki zasluži
najmanj \$10,000 na leto!

V nekem stanovanju na
Vzhodu dežele je bila pov-
prečna mesečna podpora v
gotovini, hrani in stanovanju
za nezaposleno družino, ude-
leženo v 5 ali več podpornih
programih \$426, kar je \$95
nad povprečnim zaslužkom
ženske po plačilu Social Secu-
rity in \$80 nad povprečnim
mesečnim zaslužkom možkega

po odštetu prispevka za So-
cial Security.

Ker podpore v različnih
programih zavise od zaslužka,
bi v večini programov preko
70% podpiranih družin z ve-
likimi podporami bilo na pre-
čejšnji izgubi, če bi se njeni
člani zaposlili.

Ena od najzlastnejših stva-
ri pri obstoju takih progr-
mov podpiranja iste skupine
ljudi je v dvojnó upravo osobe-
je," je dejala kong. M. Grif-
fiths. Ti programi spodbujajo
med tem drug drugega in pre-
prečujejo dosego smotrov, ki
so jim bili dani ob ustanovitvi.

Navajajoč primer gospo-
dinjstva, ki prejema podporo
v okviru 9 od 10 programov,
pravi poročilo, da se nekateri
od njih avtomatično spemi-
njajo in s tem izjalovjujejo
cilje zakonodaje. Tako je bil
povišek pokojnin Social Secu-

riti za 20% lani več kot od-
stranjen pri nekaterih podpi-
rancih z znižanjem državne
in krajevne starostne podpo-
re. Podobno so bili prizadeti
z novo uredbo o omejitvi na-
jemnine v javnih stanovanjih
tisti, ki žive v privatnih na-
jetih stanovanjih.

Poročilo Kongresnega pod-
odbor poudarja potrebo po
novih, obširnejših študijah te
vrste, ki naj sežejo preko vse
dežele kot temelj za ugotav-
ljanje dejanske revščine v na-
ši deželi, in za določitev sred-
stev, ki so potrebna za boj
proti njej. Podatke ljudskega
štetja smatra odbor za neza-
dostne za te namene, ker u-
poštevajo samo podpore v go-
tovini. Census Bureau se ne
briga za nobene druge podpo-
re, kot na primer za "znamke
za hrano", ki stanejo zvezno
vlado letno okoli 2 bilijona
dolarjev, in druge podpore, ki
so skoro enake gotovini.

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, možkega
ali žensko, z znanjem slovensčine, angleščine in tipkanja.
Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

131-0628

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44108

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 62 Wed. March 28, 1973

Tito - graditelj miru

Ob predlaganju Tita za Nobelovega mirovnega nagajenca.

II.

Tito se je doslej znebil skoraj vseh tistih svojih tovarišev, ki so med drugo svetovno vojno nosili težo boja. Kljub temu še vedno uživa velik ugled med odporničnimi borci v majhnih zahodno-evropskih državah kakor npr. Danski. Če bi le-ti vedeli, kako je Tito vodil boj za svobodo! Odločil je — in po nekaterih pokrajinah so komunisti to javno razglasili — da ne bo nikomur dovoljeno boriti se proti sovražniku, če ne sprejme komunistične nadvlade. Komunisti so začeli pobijati — tudi v vrstah svoje osvobodilne vojske — vse, ki jih niso ubogali, ali pa, ki so kazali prijateljstvo do Zahodnih zaveznikov. Najnovejša publikacija v Jugoslaviji odkrito priznava, da je bilo preveč pobijanja, tako da je bilo veliko ljudi prisiljenih na sodelovanje z Nemci, da so si rešili življenje. Dejansko so komunisti pobili veliko več Jugoslovancev, kakor so jih nacisti in fašisti skupaj. Ni dvoma, da so nekateri, zlasti ustaši in Ljotičevi fašisti sodelovali že od začetka s sovražnikom, toda mnoge druge je potisnil v njegove roke komunistični teror.

Takoj po vojni je komunistična policija hladnokrvno pobila, brez sodbe, okoli 300.000 ljudi. Med pol milijona do enega milijona ljudi je bilo v letih 1945 do 1954 vrženih v ječe in delovna taborišča, mnogi enostavno zato, ker so bili pristaši zahodne demokracije. Med pobitimi in zaprtimi je bilo tudi veliko številno social-demokratov. Vse to je bilo izvršeno pod Titovim poveljstvom ter je odnehal šele takrat, ko je videl, da potrebuje zahodno pomoč in da ne sme nasprotovati Zahodu. Sedaj se Jugoslavija, kakor kaže, vsaj deloma vrača na takšno metodo vladanja, vključno preganjanje prijateljev Zahoda, dasi v milejši obliki.

Vse, omenjeno v tem članku, je možno temeljito dokumentirati. Toda silno težko je natisniti resnico o Titu. Na demokratskem Zahodu slehernega demokrata, ki je bil sam prizadet in pozna pravo naravo titoizma, hitro zavrnejo kot nepristranskega. Zahodni časniki in diplomati so napravili Tita povsem drugačnega, kakršen v resnici je. Ta metamorfoza se je začela med vojno. F. W. D. Deakinova "Razbita gora" je klasičen primer enostranske priče. In sedaj je Zahod obseden od mita, ki si ga je sam ustvaril.

Dr. Ljubo Sirc, član Narodnega odbora za Slovenijo, profesor ekonomike na univerzi v Veliki Britaniji, je objavil svoje stališče glede Titove kandidature za Nobelovo nagrado za mir F.C.J. Srbska narodna odbrana Amerike se je obrnila z obsežno spomenico naravnost na Nobelov odbor za podelitev nagrade za mir, pa to poslala tudi glavnemu tajniku ZN K. Waldheimu, norveškemu kralju Olafu, švedskemu kralju Gustavu VI. Adolfu, švedski akademiji znanosti, predsedniku ZDA R. Nixonu in zunanjemu ministrstvu v Beograd.

V svoji spomenici pravi odbor Srbske narodne odbrane, da že samo misel na to, da bi utegnil Tito dobiti Nobelovo nagrado, zaprepasča svobodoljubno srbsko ljudstvo in vse tiste, ki so zasledovali bojovito življenje tega moža. "Če bi bilo to veliko odlikovanje dano vodniku nasilnega in podkupljivega režima v dneh njegovega zahajanja, bi bila to mednarodna sramota in tragična zmeta v politični presoji, ki je nezdružljiva z izredno preteklostjo te ustanove," pravi spomenica Srbske narodne odbrane v Ameriki, nato pa nadaljuje:

"Dejansko bi radi opozorili, da je v skladu z vzvišeno zamisljivo ustanoviteljna nagrada za mir Alfreda Nobela to priznanje namenjeno v počastitev doprinosa kakega posameznika stvari svetovnega miru. Izbor prejemnika naj bi temeljil popolnoma na etničnih in človeških načelih. Ni si torej mogoče misliti, da bi mogel človek, ki je vse svoje odraslo življenje in vse svoje javno delovanje posvetil sejanju nasilja, nečlovečnosti in strahovanja, sploh priti v poštev za to izredno priznanje."

Zanimivo je, da je v zadnjem času imenovanje Tita za to nagrado začelo podpirati sovjetsko časopisje.

Nepristranski opazovalec se ne more čuditi naporu ZSSR, kajti podelitev Nobelove mirovne nagrade vodniku ene najbolj krvavih in nasilnih komunističnih revolucij bi pomenila priznanje za vse vodnike komunističnih revolucij in režimov po vsem svetu, ker ti se stalno bore za "svetovni mir", kot to kriči v svet komunistična propaganda, četudi so ti dejansko početniki tako druge svetovne, korejske, vietnamske in vseh drugih manjših vojn po vsem svetu v zadnjih desetletjih, težko pa razume danskega zunanjega ministra in njegovo utemeljevanje predlaganja Tita za Nobelovo mirovno nagrado.

Zdi se, da je komunistična propaganda močno zmešala

pogleda severno-evropskih socialistov. Strašno so obsojali predsednika Nixona, ker ni hotel pristati na izročitev Južnega Vietnama komunistom, prav nobene besede obsodbe pa ni bilo slišati od njih tekom vse vietnamske vojne na račun Severnega Vietnama, ki je to vojno začel in jo z vso silovitostjo vodil iz čistih osvajaških smotrov. ZDA so bile napadalec, ko so v okviru svojih pogodbenih obveznosti prišle pomagat braniti napadeni Južni Vietnam! Res: Strašna slepota je človeka!

BESEDA IZ NARODA

Joliet, Ill. — V torek po sv.

Jožefu je bilo. Na tisti dan se je javila tudi pomlad, po koledarskih določbah seveda. Bil je še kar hladen dan. Tri dni preje, ko je potekel zimi njen čas — to v noči med petkom in soboto, pa je nam in sv. Patriku ter vsem Ircem tod okrog Velikih jezer in severnih krajev še polja, travnike in vrtove in strehe z belim prtom pogrnile. Po enih krajih na vzhodni strani Michiganskega jezera še precej na debelo. Ne sodimo je! Morda se je hotela ob "uradnem" odhodu s tem nam zahvaliti — lepo pa tudi, pa si je mislila: Vi vsi Antoni, Boštjani, Ceneti, Frideriki, Gašperji, Janezi, Martini, Pepeti, Patriki, Urbani in kolikor vas je že — me nimate preveč radi — evo vam vsem v slovo pokrijem še enkrat vaše okolice z mojim belim prtom! Tako se stara svetu znana teta Zima rada večkrat obnaša, ko se poslavlja od nas. Drugače pa je bila vse od Božiča sem še kar lepa, do teh njenih zadnjih treh dnevov, ko se je "uradno" po koledarskih določbah poslavljala. Da bi le kaj ne pozabila, da bi se morala vrniti tisto iskati in brskati med nas...

Dan po sv. Jožefu pa smo sedeli pri našem starem znanu Juretu in njegovi dobri ženki Bari. Dan preje je naša fara sv. Jožefa obhajala god svojega patrona. Tudi letos je bilo lepo. Pri pogovarjanju o tem je nas prva opozorila s svojimi mislimi Bara:

"Čas pa res beži hitro naprej. Ko sem šla včeraj s sosedo od maše, mi je ona omenila, da je čula, da se naš župnik č. g. msgr. Butala pripravlja v pokoj. Omenila sem, da sem nekaj tudi jaz čula o tem. Druga pa ne vem o tem. Duhovnik je že 52 let. Vedno je bil delaven in nadvse skrben. Posvečen je bil tisto leto, ko sva se z Juretom preselila doli z Bluff St. semkaj na hrib. Če kdo, si je on pokoj zaslužil. Kdo ga bo pa nadomestil? sem jo vprašala.

"To pa ne vem," je odgovorila soseda.

O tem smo govorili naprej. Msgr. M. J. Butala je sin naše naselbine in fare sv. Jožefa. Rojen je bil 14. junija 1898. V duhovnika je bil posvečen 21. maja 1921 po kardinalu Georgu Mundelainu v katedrali presv. Imena v Chicagu. Novo mašo je pa pel tu v naši cerkvi sv. Jožefa. Še par tednov, pa bo obhajal tud 75-letnico svojega rojstva.

O vsem bodo gotovo še mnogi drugi pisali. Bog ga živi in mu daj še mnogo let zdravja in vsega! Mi pa mu dolgujemo vsi iskreno priznanje in zahvalo!

* NASA OBCINA (Township of Joliet) bo imela v torek, 3. aprila, volitve. Za občinskega tajnika ponovno kandidira naš priljubljeni rojak, znani John L. Jevitz (Zivec). To je drugi fant naše naselbine in fare, ki se ni-

koli ne utruja pri delu in skrbeh za bližnjega. Tak je vsekoli od svoje mladosti. Kot tak je poznan ta slovenski sin med nami Slovenci in drugimi. Zato ni dvoma, da bo zopet izvoljen. Vsi ta dan, 3. aprila, na volišča in volimo zanj!

Mr. Jevitz (Zivec) je bil tekom januarja nekaj bolan in je moral na zdravniški pregled v bolnico. Po desetih dneh se je vrnil in je zopet na tajniškem položaju naše občine.

Mr. Zivec je poznan tudi kot zelo vnet društvenik in jednotar. Pri J.S.K. Jednoti, ki ima svoj glavni stan v Minnesoti, je bil dolgo let član glavnega odbora. Tako tudi pri domačih društvih. Izboren cerkveni pevec, navdušen športnik, je bil večkrat odlikovan kot spreten baseball igralec. Vse to mu je dalo zaslužno popularnost med javnostjo vseh narodnosti. Zato je spoštovan in vpošteván in bo gotovo zopet izvoljen!

Kot sem že prej omenil, pomlad je tu. Največkrat je rada mokra, zlasti po nižavah, po bližinah vodnih tokov, kakor tod okrog, kjer se izteka reke v večjo reko Illinois. Prva pride reka Kankakee, doli naprej med Morrisom in Wilmingtonom je nekaj manjših potokov. S severa pa reke Des Palines, reka Fox in več manjših potokov. Ti dotoki povzročajo spomladi kaj radi po nižavah poplave. Ko se bliža pomlad se zamrzni tokovi otope in to prinese več dotoka v glavno reko Illinois. Ta naraste in voda se razlije in rada stoji tja do Kresa. Zato po teh nižavah koruzo mnogokrat sadijo še v dnevih po 4. juliju. Raste pa potem hitro, še hitreje kakor lasje na glavi tistim, ki si dajo lase striči v dnevih mlade lune. Zrna sicer niso tako čvrsta in jedrnata, kakor po poljih v višjih krajih, služi pa za krmljenje živine. Poročila zadnjih dni omenjajo, da poplave po nekaterih krajih po teh nižavah nastajajo in naraščajo vse tja do Mississippi reke, kamor se reka Illinois izliva.

* MESEČNE MENJAVE dnevov in časa po srednje-evropskem času. Poleti imamo dolge dneve in kratke noči. Pozimi pa kratke dneve in dolge noči.

Vse od starega leta naprej postajajo dnevi daljši in noči krajše. Star pregovor pravi: "Od Božiča do Sv. Treh kraljev je dan za toliko daljši, kolikor petelin kljun odpre, ko zapoje."

Od Sv. Treh kraljev do Svečnice pa pravijo, da naraste dan za 56 minut. Najkrajši dan v letu pa je dan sv. Tomaža, ko je dva dni pred začetkom zime. Tedaj je dan dolg le 8 ur in 41 minut.

Tekom februarja pa naraste dan za 1 uro in 25 minut, in je že dolg 11 ur in 25 minut.

Tekom marca naraste dan za 1 uro in 37 minut. 21. marca nastopi pomlad, tedaj sta dan in noč enako dolga. Koncem marca pa je dan že 12 ur in 43 minut dolg.

O Kresu v juniju je najdaljši dan v letu, 15 ur in 30 minut. Potem se začne krajšati.

Naj bo dovolj za danes, pa še drugič kaj o čem drugem. Vsem želimo vse najboljše in mnogo veselih ur in dnevov, posebno pa zdravja!

Tone s hriba

Father Jurij M. Trunk prvič v Ameriki (1909)

CLEVELAND, O. — L. 1908, to je v času, ko je bil Father Jurij M. Trunk že četrto leto župnik pri romarski cerkvi sv. Križa na Perovi, takrat še v beljaškem predmestju, danes pa že v samem Beljaku, je prišel iz Amerike na obisk v svoj domači kraj Šmihel nad Pliberkom rojak A. Mlinar. Trunk ga je poznal še iz časov, ko je bil v drugi polovici 1897 in v prvi polovici 1898 kaplan v Šmihelu.

Mlinar je v času svojega bivanja v domovini obiskal tudi Beljak in seveda tudi župnika pri Sv. Križu fathra Trunka. Tedaj je bil nekaj dni celo njegov gost. Pripovedoval je to in ono, kakor je pač navada takšnih obiskovalcev. Trunk piše s tem v zvezi v svojih Spominih (43): "Odkrito povem, da se do tedaj nisem dosti zanimal za Ameriko. Iz Koroške so odhajali le posamezni, nekaj več iz Ziljske in Kanalske doline. Ko je g. Mlinar pripovedoval to in ono, se je začelo v meni nekaj vznemirjati. Niti najmanj ne misel, da bi stalno šel tja, le pogledat in videti Ameriko, da bi šel. Zanimanje je naraščalo, ko sem pregledoval spise o Ameriki. Učiteljica jezikov Chambrez me je poučevala v francoščini, začneva še z angleščino, da bi bilo vsaj za silo. Uči se jezika dežele, kamor potuješ, če ti je za vtise in užitek."

Sklep "to see America" — "videti Ameriko" je odtelje v Trunku vedno bolj zorel, dokler končno ni dozorel. Dne 18. aprila 1909 je odptoval iz Beljaka v Trst, kjer se je že drugi dan vkrcal na parnik "Martha Washington" in bil 4. majnika že v New Yorku. V svojih Spominih (43) takole opisuje svoje prvo srečanje z Ameriko: "Noč je, ko neha parnik 'dihati'. Zjutraj (5. majnika. Op. pis.) stopim na krov. Ostra sapa brije, sonce blešči. Na prvi pogled ujamem Kip svobode, kos mostu v Brooklyn, nekaj nebotičnikov. Nisem naseljenec, le obiskovalec. Tudi mene je že prvi pogled na Ameriko očaral. Čudo za čudom se mi odkriva, ko prodiram bolj in bolj v osrčje. Ni le za oči. Zastrmi tudi duh. Odkriva se mi pa tudi, da je Amerika dežela vseh možnosti. Ni vse zlato, kar se sveti."

Father Trunk piše v svojih Spominih (44), da se mu takrat "niti sanjalo ni, da pride še drugo, tretje, četrto in petokrat in postanem celo Amerikanec!"

Trunk se je za svoj prvi obisk v Ameriko dobro pripravil in je zato imel od njega tudi veliko koristi. Kjerkoli se je v Ameriki oglasil, povsod je naletel na prijazen sprejem in dobil tudi vso pomoč. Father Alojzij L. Blaznik, župnik v mestu Haverstraw, N.Y., po rodu pa Ljubljancan (Dne 9. maja t. l. bo 90 let, odkar je bil rojen. Op. pis.) ga je prišel takoj prvi dan iskat v New York in ga je vzel s seboj na svojo župnijo. Ko se je čez nekaj časa vrnil v New York, se je oglasil pri msgr. U. Nageleisenu, Nemcu po krvi, a velikem prijatelju Slovencev, pri katerem je rajni p. Kazimir Zakrajšek, OFM, oskrboval njujorške in okoliške slovenske ljudi. V New Yorku se je Trunk nadalje seznanil s Frankom Sakserjem, lastnikom slovenske tiskarne, prve ameriške slovenske potovalne pisarne, lastnikom dnevnika "Glas Naroda" in "Hrvatskog Svijeta", ki so ga v svojem času poznali vsi slovenski ljudje v Ameriki. Sakser je Trunka vzel v avtomobil in ga peljal okrog po mestu. To je bila prva Trunkova vožnja v življenju z avtomobilom. Ob tej priložnosti se je Trunk nadalje bliže seznanil tudi z Antonom Burgarjem, potovalcem Sakserjeve potovalne

pisarne, enem izmed najuglednejših rojakov v newyorški slovenski naselbini v tistih časih, dalje za Alojzijem Češarkom, uradnikom in posestnikom v Brooklyn, N.Y., Josipom Remsom, bančnim uradnikom, ustanoviteljem prvega slovenskega pevskega društva Lira v New Yorku, tudi enim izmed najuglednejših takratnih Slovencev v New Yorku. Poleg teh se je Trunk ob svojem prvem obisku v New Yorku srečal še z veliko vrsto drugih rojakov. V svojih Spominih (44) je napisal ob tem: "Prav v glavi se mi moti, ko se mi bolj in bolj odpira Amerika." — New York še ni Amerika."

(Prihodnjič naprej)

J. S.

Prošnja in obvestilo

CLEVELAND, O. — Prosimo naše žene za pecivo, da bi ga pripravile in darovale za kosilo Misijonske znamkarske akcije v nedeljo, 1. aprila, od 11.30 do 2. popoldan v auditoriju sv. Vida. Gmotna pomoč je odvisna tudi od tega odziva. Oddajte v soboto ali nedeljo v omenjenem auditoriju!

Pri kosilu bo na razpolago "Easter candy", ki ga bo kot običajno pripravila Mrs. Agnes Leskovec. Tudi pomladno cvetje in nagrade bodo na razpolago. Ves izkupiček je namenjen za misijone. Na razpolago bo za 800 oseb kosil. Upamo, da si pravčasno vstopnice oskrbite. Sicer bodo tudi še v nedeljo ob vstopu v dvorano — vsaj nekaj — še na razpolago, vendar bolje je, da imate kosilo že prej rezervirano. Na razpolago poleg "chicken dinner" bo tudi "roast beef". Vstopnice lahko dobite pri Miss Ivanki Pograjec, 1139 Norwood Rd., v Baragovem domu na St. Clair Ave., (v Collinwoodu) pri Mrs. Marica Celestina, 727 E. 157 St., tel. 761-8906, Mrs. Mariča Lavriša, 1004 Dillewood Rd., tel. 481-3768, Mr. Johnu Petricu na E. 185 St., tel. 481-3465; (v Euclidu) Matthew Tekavec, 20531 Goller Ave., tel. 481-3437. Matthew Tekavec

Misli o naši mladini

VIII.

MILWAUKEE, Wis. — Ob koncu zime sem našel priliko in se udeležil zadnje tekme v odbojki med šestimi ligami v Milwaukeeju. V tekmovalju, ki je trajalo od novembra lanskega leta, je sodelovalo okrog 30 raznih odbojgarskih klubov, med njimi tudi slovensko društvo Triglav, ki si je v ligi AA-Sholes prisvojilo častno drugo mesto. V zadnji tekmi pretekli pustni torek so naši fantje igrali proti klubu "Marauders" in zmagali v sledeči postavi: Mejač Frank Jr., John in Dani, Bambič John Jr., Strmšek Karel in Ronk, župnik v mestu Haverstraw, N.Y., po rodu pa Ljubljancan (Dne 9. maja t. l. bo 90 let, odkar je bil rojen. Op. pis.) ga je prišel takoj prvi dan iskat v New York in ga je vzel s seboj na svojo župnijo. Ko se je čez nekaj časa vrnil v New York, se je oglasil pri msgr. U. Nageleisenu, Nemcu po krvi, a velikem prijatelju Slovencev, pri katerem je rajni p. Kazimir Zakrajšek, OFM, oskrboval njujorške in okoliške slovenske ljudi. V New Yorku se je Trunk nadalje seznanil s Frankom Sakserjem, lastnikom slovenske tiskarne, prve ameriške slovenske potovalne pisarne, lastnikom dnevnika "Glas Naroda" in "Hrvatskog Svijeta", ki so ga v svojem času poznali vsi slovenski ljudje v Ameriki. Sakser je Trunka vzel v avtomobil in ga peljal okrog po mestu. To je bila prva Trunkova vožnja v življenju z avtomobilom. Ob tej priložnosti se je Trunk nadalje bliže seznanil tudi z Antonom Burgarjem, potovalcem Sakserjeve potovalne

Ko so imeli starši pred 15 leti še popolno oblast nad življenjem svojih otrok, se je večkrat zgodilo, da so otroci kopali po zemlji in pesku, brodili po blatu, se valjali po travi in bili zelo umazani. S takimi reči in s tako zabavo so se otroci spustili in duševno obogatili, kot se odrasli plemenitijo ob lepi glasbi in v ljubezni. Če starši neprenehoma opominjajo, da si ne sme umazati obleke in razne dele telesa, si otrok jemlje te opomine preveč k srcu in ga ovira v njegovem duševnem razvoju. Pri otrocih se razvija nek občutek manjvrednosti in tudi neka

stopnja upornosti.

Velikokrat sem poslušal razgovore med raznimi očeti in materami, ki so trdili, da ne vedo, kaj bi storili z otroci, če ne bodo hoteli govoriti naš jezik, če bodo nosili brade in dolge, nepočesane lase, ali pa če ne bi dekleta ubogala in če bi se družila s fanti, ki niso naše barve in krvi. Ves dan garamo in služimo denar, da ti damo vse, kar hočeš, da bi bolje živel od nas, ti pa namesto hvaležnosti kažeš upor in neposlušnost!

Takratni otroci, danes gospodje in gospodične, se družijo z vsakovrstno mlajšo generacijo, nosijo dolge lase, nekateri govorijo še kar dobro naš jezik, drugi ga tolčejo, mnogi delajo v tovarnah, nekaj jih tudi študira, vsi pa so na dobri in pravi cesti v življenje. V kolikor jih jaz poznam in v kolikor razumem mladost ter življenje, ki ga danes živijo, so ti naši postavniki fantje in zala dekleta veliko boljši od prejšnjih mladih rodov, jih celo prekašajo po iskrenosti, po večji družabnosti in prijateljstvu, ki ga širijo okoli sebe. Nasprotno so se starši in odrasli rojaki postarali in postali nemočni ter s tem spremenili prvotno mnenje o vzgoji svojih otrok in nekateri so postali odločni zagovorniki modnih norosti in navad današnje mladine. Ko sem nekoč pobaral nekega strogega očeta, zakaj njegov sin niso neurejeno brado in dolge lase, mi je skoraj ježno odgovoril: Vraga ali naj ga ubijem, če ne uboga. V starem kraju smo rekli: Izgovor je dober, če ga tudi pes prinese na repu.

Starši in odrasli zahtevamo od otrok eno, delamo pa drugo. Naša dvojnost in neprevidnost se večkrat pokaže v raznih položajih in na raznih krajih. Na primer v našem parku smo se večkrat zbrali v veseli družbi, se razgovarjali in nalivali prazne čaše z vinom. S časom je naš razgovor postal glasnejši, pa tudi kvante so letele na levo in desno, otroci pa so nas z odprtimi ustni občudovali. Danes od njih želimo samo vrline in čednosti, pa pozabljamo, da besede mičejo, vzgledi pa vlečejo.

Tako smo na primer polni lepih nasvetov in podatkov, ko govorimo otroku, kako ne sme pravičljivi denarja, kako ne sme opravljati in žaliti rojaka, kako ne sme pijačevati — uro kasneje pa otroci slišijo pijanega očeta, kako zmerja vse po vrsti, žali soseda in izgovarja besede, ki se ne smejo natisniti v časopis. Učimo otroke pomagati v gospodinjstvu, ne vidijo pa očeta, da bi prijel za kako delo v kuhinji, temveč samo uro kasuje.

Od otrok starši vedno zahtevajo dobre ocene v šoli, ali je sposoben ali ne, govorijo, kako so pomembne ocene za njih življenje, zamolčijo pa vedno, da so sami komaj prerinili par razredov skozi šolo. Mladi danes vse to opazi, zato ostro protestirajo proti tej dvojni moralni enačiji z odraslimi in s tem prevzemanju njih vedenje in njih dvojnost odrasle morale. To se ponavlja iz roda v rod.

L. G.

Pol milijona ton ledu drsi po pobočju

Prebivalci letovišča Zermatt v švicarskih Alpah živijo mirno, čeprav je na pobočju nad naseljem pol milijona ton težke gnote ledu. Meritve so pokazale, da se ledenik nad Zermattom premakne za 10 cm na dan.

Strokovnjaki so na to opozorili prebivalce, ti pa so prepričani, da se vsaj še nekaj let ne more zgoditi nič hudega.

V krajevni kroniki je zapisano, da so v minulih 350 letih ledeniki vsaj petkrat zgrmili na njihovo vas. Leta 1936 je led urbil 36 ljudi v Zermattu.

Stanovanje se odda
Štiri lepe sobe zgoraj, svo
furnez, blizu sv. Vida. Kličite
881-9947.

IVAN PREGELJ:

OTROCI SONCA

POVEST

Vstopili so v vežo, ki je zadržala po zatohli plesnobi, in šli v dveh po izgledanih stopnicah v prvo nadstropje. Tonejčevi so jih sprejeli na ozkem hodniku. Vstopili so po vrsti v domačo sprejemno sobo z nizkim stropom in majhnimi okni. Okoli velike okrogle mize je sedelo že nekaj voščilcev: Mlakarjev Albin, koncipient Povšič, gospa notarica in stari kaplan Pencin. Na mizi je bila narezana na velik krožnik praška gnjat: poleg mesa je bil pleten košek medene potice. Na servisu ob steni je bila na podložnem čipkastem papirju velika linška torta in ob njej nekaj steklenic istrskega refoška. Ko so vstopili Koširjevi z učiteljem, sta se dvignila Albin in Pencin in se začela poslavljati z notarko vred. Koncipient je vstal, a spet sedel. Svetnik Tonejec je odkazal, prisiljeno se kretajoč, gostom sedeže. Njegove hčerke, Avrelija, Vernika in Alma so se kretale živo in vzkliale. Veronika se je ljubko smehljala. Učitelj je stal v mučni zadregi ob strani, stric Feliče je nihal z druge strani nekam gledališko. Učitelj je našel srečen trenutek in oddal svoj dar. Veronika je vzela čistih kozarcev in jih nalila. Avrelija je prenesla linško torto na mizo, Alma je ponujala potice. Tonejec je prijel krožnik s cigarami in ga nudil učitelju. Tiho so jeknile čaše.

Z dobrohotnim, razmišljenim pogledom je šla Helena od obraza do obraza, od predmeta do predmeta. Čutila je tiho idiličnost sobe, ki je že davno pogrešala gospodinske materinske roke in so jo kitile tri hčerke, sirote. Tonejčevi so se zelo ljubili. Vidno jim je bilo v obrazu in govorilo jim je iz besed. Živel so skromno. Pohišstvo je bilo starikavo. A vse je dihalo mučno čednost in čistost, rahlo zatohlo sicer, morda radi nizkega stropa, morda radi majhnih oken. Občutje nekake boleti je dahnilo v Heleno, da je iskala z očmi, čemu in odkod.

Veronika je bila igraje odprla zlato vezano knjigo in učitelj Sivec je vzklil patetično: "Francosko? Ah, gospodična, čitajte malo!"

Veronika se je nekako narejeno sramežljivo ustavljala.

"Pa daj, Veronika!" je rekla Alma kraj mize. In Veronika je brala.

"Hier la Primevere
A fleuri dans les champs,
A fleuri la premiere
Au retour du printemps,
Je Pentends qui m'appelle,
Qui m'appelle tout bas:

"Viens me chercher", dit elle...
"Mama, n'entends-tu pas?"
(Po poljih včeraj je zacvela trčbentica, rumeni cvet; iz tal je prva priklopela, ko k nam pomlad prišla je spet.

In slišim, ko me kliče, vabi—
tako je tih ta njen ukaz:
"O, pridi pome! Ne pozabi!
Li slišiš, mamica, moj glas?"

Čudno je ganilo Heleno. Bila je edina, ki je umela besedilo. "Lepo," je dahnila in stisnila Veroniki roko. In tedaj je videla, odkod ji čustvo žalosti in pomilovanja. Veroniki je brala v očeh. Veroniki je bil obraz čudno nerazmeren. Kazilo jo je levo oko, ki je gledalo rahlo križem. Od Veronike je pogledala Helena na Almo in je videla tudi njeno telesno hibo: desno rame je bilo višje od levega. In potem je bila še Avrelija, drobna, sloka oseba, sama vase zamišljena, molčeca, kakor da boleha za neznano boleznijo, od ljudna. Helena je čustvovala: Uboge deklice. Niso lepe, niso bogate. Nikoli ne bo potrkal že-

nin na njihova vrata. Ali ga sploh čakajo? Ali sploh upajo? Ali imajo sploh koga, ki mu morejo potožiti svojo bol? Očetu? Težko. Oče je možki in može, kaj vedo možje o srcu dekliškem! In matere nimajo! Devet, deset, dvanajst let že ne več.

"Maman, n'entends-tu pas?"

Silno je prevzelo Heleno in je govorila v sebi:

"Nimajo mamice, kakor je tudi jaz nimam. Se manj, še manj! Uboge deklice! In jaz jih doslej nisem poznala, nisem mislila nanje —"

Sredi teh misli je vprašala Veroniko:

"Včasih je pač pusto pri vas, Veronika?"

"O ne," se je nasmehnila deklica. "Prav nikoli. Igramo klavir, gospodinjsko in včasih se s papanom damo, ker je strašna surovina, Je-li, papa?"

Sestre so oživele in govorile druga čez drugo.

"Da veš, papa, Sinoči si zaigral petinpetdeset vinarjev, a dal jih še nisi."

"Jih tudi ne bom."

"Saj imamo zastavo."

"Seveda."

"Ne dobiš pipe nazaj."

"Danes je ne rabim, imam cigare."

"Slepariš."

"Tiho, Tonejčeve gracije!"

Slavica tlesne z rokami:

"Avrelija, k vam pridem. Pri-

vas je veselo!"

Stric Feliče je, mirno zaverovan predse v rjavo linško torto. Koncipient Povšič se je obrnil k Heleni.

"Gospodična, kje ste se naučili francosko?"

"V samostanu," odgovori dek-

lica in pogleda v stran.

"No, pa daj. Veronika, zdaj jim pa še malo zaigraj," pravi brez vsega prehoda Tonejec.

Helena je opazila, kako mučno je to kmetištvo očetovo dirnilo hčere in kako so se spogledale v zadregi.

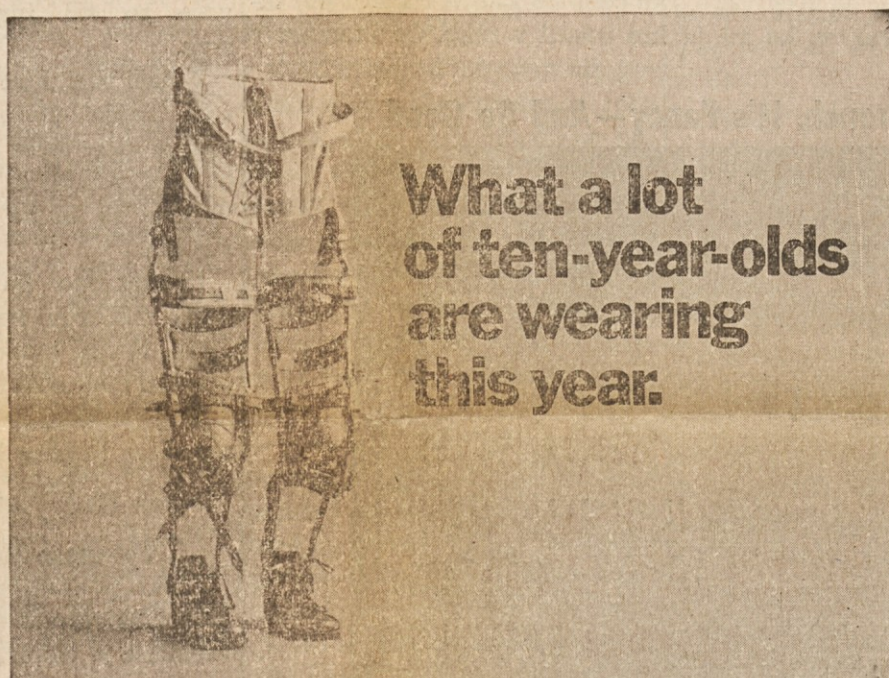

Clay T. Whitehead

CLAY T. WHITEHEAD, direktor urada za telekomunikacijsko politiko v Beli hiši, se prizadeva za prevzem večje odgovornosti krajevnih televizijskih postaj za oddajanje dnevnih novic.

MLADI PRINC — Princ Aya, sin japonskega prestolonaslednika princa Akihito, v obleki, v kateri je nastopil v otroški igri v prvem razredu šole Gakushuin v Tokiu, kjer je reden učenec.

Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity.

Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDAA's massive research program.

Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019

DELNO NA KOLESU DELNO S KOLESOM NA RAMI — Kolesarske dirke so v Evropi nekaj vsakdanjega in so tudi priljubljene. Zadnjič so imeli na Angleškem svetovne dirke, pri katerih so kolesarji večji del dirkali na svojih kolesih, vmes pa tudi s kolesi na ramah, kot kaže slika. Zmagal je Belgijec Robert Vermiere (12), ki ga vidimo na skrajni desni na sliki.

ZENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

431-0623

V BLAG SPOMIN

NA CETRTO OBLETNICO
TRAGIČNE SMRTI

Herte Majhenich

ki je umrla 28. marca 1969
kot žrtev avtomobilske nesreče —

Odšla si —

ali Tvoj duh živi med nami

danes — jutri — vedno.

Tvoji žalujoči:

ERNEST — ROSINA
in sinovi:

ERNIE — MARTIN — CIRIL — VILI

REV. PELAGIJ — svak

TONI ŠUTA z ženo — bratranec

V Evropi žalujejo:

Mati — Sestre — Bratje

Milwaukee, Wis. 28. marca 1973.

7.01
%
%

NET*
YIELD

PER
ANNUUM
PAYABLE
MONTHLY

BACKED BY THE FULL FAITH AND
CREDIT OF THE UNITED STATES
GOVERNMENT AS TO THE TIMELY
PAYMENT OF BOTH PRINCIPAL &
INTEREST AT THE SECURITY
RATE.

For Further Information Contact
MORTGAGE SECURITIES, INC.

1375 Euclid Avenue

Phone 623-3200

Call toll-free anywhere in Ohio

1-800-362-2830

*BASED ON PRICE OF 95% AND 6 1/2% SECURITY WITH
ESTIMATED 12 YEAR PRE-PAYMENT ON 30 YEAR VA-
FHA MORTGAGE LOANS. MINIMUM INVESTMENT
\$25,000.

SPRING MIX—Daytime elegance is provided in an all-cotton ensemble that's a happy mix of flowers and checks. Collared in white leather, the three-button sleeveless coat goes over a long-sleeved empire dress. By Les Wilk, it's in cotton by Teckson, Inc.